

MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 21/2012 vp

Valtioneuvoston selvitys komission ehdotuksesta neuvoston asetukseksi eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien Itämerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2013

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Suuri valiokunta on 10 päivänä lokakuuta 2012 lähettänyt valtioneuvoston selvityksen komission ehdotuksesta neuvoston asetukseksi eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien Itämerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2013 (E 110/2012 vp) maa- ja metsätalousvaliokunnalle mahdollisia toimenpiteitä varten. Lisäksi suuri valiokunta on 12 päivänä lokakuuta 2012 lähettänyt asiaan liittyvän jatkokirjelmän 1. MMM 12.09.2012 mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Orian Bondestam, maa- ja metsätalousministeriö
- ylitarkastaja Rainer Lahti, ympäristöministeriö

- erikoistutkija Eero Aro, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos
- toimitusjohtaja Kim Jordas, Suomen Ammatikalastajaliitto SAKL ry
- toiminnanjohtaja Ilkka Mäkelä, Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry
- suojeluasiantuntija Matti Ovaska, WWF Suomi
- kalataloustieteen professori Hannu Lehtonen, Helsingin yliopisto.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Kalatalouden Keskusliitto
- Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY)
- Lapin liitto
- Suomen luonnonsuojeluliitto ry
- kalastusbiologian professori Sakari Kuikka, Helsingin yliopisto.

VALTIONEUVOSTON SELVITYS

Ehdotus

Komission ehdotusta edeltänyt tiedonanto kalastusmahdollisuuksista

Komission antoi 7.6.2012 tiedonannon neuvos-

tolle vuoden 2013 kalastusmahdollisuuksia koskevasta kuulemisesta (COM(2012) 278 final). Tiedonannon keskeinen sisältö koskee niitä sääntöjä, joita komissio aikoi noudattaa valmis-

tellessaan ehdotuksiaan vuoden 2013 kalastusmahdollisuuksista.

Komissio toi tiedonannossa esille, että se aikoo niiden kalakantojen osalta, joille on vahvistettu hoito- tai elvytysuunnitelmia, noudattaa suunnitelmissa vahvistettuja sääntöjä. Sellaisen kalakantojen osalta, joista komissio on tehnyt monivuotisia suunnitelmia koskevia lainsäädäntöehdotuksia, se aikoo noudattaa ehdotuksissa olevia sääntöjä. Niiden kalakantojen osalta, joista ei ole tehty suunnitelmia, pyritään saavuttamaan kalakantojen hyödyntäminen kestävän enimmäistuoton (MSY) tasolla. Tämä tehtäisiin noudattamalla tieteellistä neuvoa MSY:stä sellaisenaan tai jos neuvo sen sallii, siirtymällä MSY:hyn vuoteen 2015 mennessä.

EU-ministerivaliokunta (4.—6.7.2012) määritteli Suomen kannan komission tiedonantoon seuraavasti:

"Suomi kannattaa komission tiedonannossa olevaa lähestymistapaa vuoden 2013 kalastusmahdollisuuksia koskevien ehdotusten antamisessa. Pääsääntönä tulee olla kalakantoja koskevien

monivuotisten suunnitelmien ja tieteellisten suositusten noudattaminen. Tapauksissa, joissa tieteellistä lausuntoa ei ole saatavissa, olisi noudatettava ennalta varautumisen periaatetta. Suomi katsoo lisäksi, että kalastusmahdollisuuksia koskevien ehdotusten antamisessa ja vahvistamisessa tulee noudattaa EU:n voimassa olevaa lainsäädäntöä sekä neuvoston 13.6.2012 muodostamaa yleisnäkemyistä EU:n uudistettavan yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteesta. Tavoitteen mukaan kalakantojen hyödyntäminen kestävän enimmäistuoton MSY:n mukaisesti tulee saavuttaa vuonna 2015, jos mahdollista, ja kaikkien kalakantojen osalta viimeistään vuonna 2020."

Komission ehdotus Itämeren kalastusmahdollisuuksista 2013

Komission ehdotus neuvoston asetukseksi eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien Itämerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2013 annettiin 17.8.2012. Komissio ehdottaa seuraavia kokonaiskiintiöitä (TAC).

Kalakanta	TAC 2012	TAC 2013	Muutos-%
Pohjanlahden silakka	106 000 tonnia	99 100 tonnia	-6,5
Pääaltaan silakka	78 417 tonnia	85 155 tonnia	+8,6
Läntinen silakka	20 900 tonnia	25 800 tonnia	+23,4
Riiianlahden silakka	30 576 tonnia	27 640 tonnia	-9,6
Kilohaili	225 237 tonnia	249 978 tonnia	+11

Kalakanta	TAC 2012	TAC 2013	Muutos-%
Pääaltaan/Pohjanl. lohi	122 553 lohta	108 762 lohta	-11,2
Suomenlahden lohi	15 419 lohta	15 419 lohta	+/-0
Itäinen turska	67 850 tonnia	61 565 tonnia	-9,2
Läntinen turska	21 300 tonnia	20 800 tonnia	-2,3
Punakampela	2 889 tonnia	3 409 tonnia	+17,9

Komissio mainitsee, että saalis- ja pyyntiponnistusrajoitusten avulla pyritään saavuttamaan yhteisen kalastuspolitiikan tavoite, jonka mukaan olisi varmistettava, että kalastus on biologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävällä pohjalla. Lisäksi komissio toteaa, että ehdotetut TAC-luvut kuvastavat ajantasaisia tieteellisiä lausuntoja, Itämeren alueellinen neuvoo antavan komitean BSRAC:n kuulemista sekä sitä kehystä, jossa vahvistetaan TAC:t ja kiintiöt ja jota kuvaillaan kalastusmahdollisuuksia koskevasta kuulemisesta annetussa komission tiedonannossa. Ehdotetuista TAC:eista on tarvittaessa vähennetty Venäjän federaation kanssa jaettavien kantojen teoreettiset määrät.

EU ja sen jäsenvaltiot ovat Johannesburgin kestävän kehityksen huippukokouksessa sitoutuneet kalakantojen hyödyntämiseen kestävästi enimmäistuoton tasolla vuoteen 2015 mennessä, jos mahdollista. Neuvosto on yleisnäkemyksessään EU:n yhteisen kalastuspolitiikan uudistamisesta 12.6.2012 vahvistanut, että tavoitteena on varmistaa kalakantojen hyödyntäminen kestävästi enimmäistuoton tasolle vuoteen 2015 mennessä, jos mahdollista, ja kaikkien kalakantojen osalta viimeistään vuoteen 2020 mennessä.

Itämeren kiintiöidyistä kalakannoista Selkämeren silakkakanta, läntinen silakkakanta, kilohailikanta sekä itäinen turskakanta ovat jo nyt MSY-tilassa. Itämeren pääaltaan ja Suomenlahden silakkakanta on lähellä MSY-tilaa. MSY-

tila määräytyy kalastuskuolevuutta kuvaavan F-arvon perusteella. Kalastusmahdollisuudet voivat siten vähetä tai kasvaa kannan koon vaihtelujen mukaan ja kanta kuitenkin pysyä MSY-tilassa.

Komission ehdotus Pohjanlahden silakkakannan TAC:n tasosta pohjautuu kansainvälisen merentutkimusneuvoston ICES:n arvioon Selkämeren silakkakannan kalastuskuolevuuden Fmsy-tasosta F0.16. Selkämeren silakkakanta on lähes ennätyksellisen suuri, ja sen arvioitu kalastuskuolevuus on vain F0.13. Vuonna 2011 ICES arvioi, että Selkämeren silakkakannan Fmsy-taso on F0.19. Tämä korkeampi kalastuskuolevuuden taso on perusteltavissa mm. kannan tiheys-riippuvuustekijöiden johdosta. Selkämeren silakkakannan harventaminen olisi toivottavaa, jotta silakkayksilöiden kasvunopeus paranisi ja saaliskalojen dioksiinipitoisuus alenisi. Komission ehdottama Fmsy-taso johtaisi TAC:n pienentämiseen, joka voisi vaikuttaa kielteisesti myös silakoiden kasvunopeuteen.

Pääaltaan ja Suomenlahden silakkakantaan kohdistuva kalastuskuolevuus on pienentynyt lähelle MSY-tasoa, ja tieteellinen suositus mahdollistaa tämän mukaisesti suuremman TAC:n. Sama koskee läntistä silakkakantaa. Riianlahden silakkakantaan kohdistuva kalastuskuolevuus on MSY-tasoa suurempi ja tieteellinen suositus on sen TAC:n pienentäminen.

Kilohailikanta on pienentynyt, mutta se on edelleen suuri. Kilohailikantaan kohdistuva ka-

lastuskuolevuus on pienentynyt alle MSY-tason, ja tieteellinen suositus mahdollistaa tämän mukaisesti suuremman TAC:n.

Turskakantojen pitkän aikavälin suunnitelma (neuvoston asetus 1098/2007) muodostaa perustan turskakalastuksen säätelylle. Suunnitelman mukaan pyritään turskakantojen kestäväan kalastukseen mukauttamalla niiden kalastuskuolevuutta vuosittain.

Tämä tapahtuu mukauttamalla TAC-tasoja ja pyyntiponnistusta (turska-alusten satamasta poissaolopäivien enimmäismäärät). Itäinen turskakanta on vahvistunut ja sen kalastuskuolevuus on laskenut alle MSY-tason. ICES kuitenkin arvioi, että itäisen turskakannan kutukannan koko on aiempaa arviota pienempi, ja näin ollen TACia ehdotetaan pienennettäväksi. Läntisen turskakannan kalastuskuolevuus on pienentynyt vuodesta 1996 asti, ja se on hieman turskasuunnitelmassa määritellyn tason F0.6 alla. Kannan lisääntyminen ei ole kehittynyt myönteisesti vaikka kutukanta on suurentunut. ICES on arvioinut, että läntisen turskakannan Fmsy-arvo olisi F0.25, mutta korkeampiakin arvioita on esitetty.

Tiedot punakampelakannan tilasta ovat puutteelliset. Komissio ehdottaa uuteen tieteelliseen

menetelmään perustuen punakampelan TAC:n suurentamista. Punakampelan kalastuksen yksikkösaaliit ovat nousseet.

Valtioneuvoston kanta

EU-ministerivaliokunta (4.—6.7.2012) määritteli Suomen kannan komission tiedonantoon seuraavasti: "Suomi kannattaa komission tiedonannossa olevaa lähestymistapaa vuoden 2013 kalastusmahdollisuuksia koskevien ehdotusten antamisessa. Pääsääntönä tulee olla kalakantoja koskevien monivuotisten suunnitelmien ja tieteellisten suositusten noudattaminen. Tapauksissa, joissa tieteellistä lausuntoa ei ole saatavissa, olisi noudatettava ennalta varautumisen periaatetta. Suomi katsoo lisäksi, että kalastusmahdollisuuksia koskevien ehdotusten antamisessa ja vahvistamisessa tulee noudattaa EU:n voimassa olevaa lainsäädäntöä sekä neuvoston 13.6.2012 muodostamaa yleisnäkemyistä EU:n uudistettavan yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteesta. Tavoitteen mukaan kalakantojen hyödyntäminen kestäväan enimmäistuoton MSY:n mukaisesti tulee saavuttaa vuonna 2015, jos mahdollista, ja kaikkien kalakantojen osalta viimeistään vuonna 2020."

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan Itämeren silakan, kilohailin, turskan ja punakampelan kiintiöistä. Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohikiintiöstä valiokunta lausuu seuraavaa.

Valiokunta korosti lausunnossaan valtioneuvoston selvityksestä hallituksen Itämeren lohenkalastusta koskevasta kansallisesta ja EU-politiikasta (YmVL 4/2012 vp—E 149/2011 vp) välttämättömänä lähtökohtana sitä, että tulevaisuudessa kiintiöpäätöksissä niin Suomen kuin muiden Itämeren valtioiden osalta otetaan aidosti huomioon ICES:n tieteellinen neuvonanto. Valiokunta painotti lausunnossaan myös pikaista tarvetta muuttaa sekä EU:n että kansallista lohipolitiikkaa siihen suuntaan, että lohenkalastuksen

sekakantakalastusta säädellään riittävän tehokkaasti erityisesti Itämeren pääaltaalla, mutta myös muualla.

Itämerellä tapahtuva sekakantakalastus, jossa kalastetaan samanaikaisesti usean lohenkalakantoja, uhkaa erityisesti heikkojen luonnonlohikantojen elinvoimaisuutta. Osa Itämeren lohisaaalista kalastetaan ajosiimalla kalojen ollessa syönnösvaelluksella Itämeren pääaltaan alueella. Tässä pyynnissä eri jokien kannoista peräisin olevia lohia ei voida erottaa toisistaan. Lisäksi ajosiimalla ei pyydystetä vain isoja kaloja, vaan kalastetaan kaikkia kokoluokkia. Erityisen haitallista on vasta kasvun alkuvaiheessa olevien alamittaisten lohien pyytäminen. Valiokunta korostaa, että lohen avomerikalastusta ei

voi Itämerellä pitää tällä hetkellä kestäväenä kalastusmuotona. Avomerikalastuksen kieltäminen nopeasti olisikin välttämätön askel kohti Itämeren kestävää lohenkalastusta, jolloin rannikkokalastuksen saalistaso voitaisiin paremmin turvata.

Kesällä 2012 Tornionjokeen on noussut Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen lohilaskureiden mukaan merkittävästi enemmän lohta kuin viime vuosina. Toisaalta monet Itämeren päältäan lohikannat ja eräät pienet lohikannat Pohjanlahdella sekä Suomenlahden etelärannikolla ovat edelleen heikossa tilassa. Valiokunta toteaa, että Itämeren luonnonlohikantojen tilan parantaminen edellyttää pitkäjänteisiä toimia sekä kalastuksen säätelyssä että muissa kantoja elvyttävissä toimenpiteissä.

Valiokunta pitää myös välttämättömänä, että hylkeiden ja muiden tekijöiden vaikutusta lohen ns. post-smolttikuolevuuden kasvuun meressä selvitetään pikaisesti tarkemmin. Lisäksi valiokunta korostaa tieteellisen neuvonannon kehittämistä siihen suuntaan, että raportoimattoman saaliin määrän arviointia kehitetään edelleen ja raportoimattomista lohisaaliista pyritään hankimaan tietoja useasta eri lähteestä.

Komissio on esittänyt vuoden 2013 Itämeren päältäan ja Pohjanlahden lohikiintiöksi yhteensä 108 762 kalaa vähennystä vuoden 2012 kiintiöön on 11,2 prosenttia. Sekä kansainvälisen merentutkimusneuvoston (ICES) että komission tieteellis-teknis-taloudellisen kalastuskomitean (STECF) suositus vuoden 2013 lohikiintiöksi on 54 000 kappaletta lohta, jolloin arvioiden mukaan useimpien lohikantojen kehitys kääntyisi positiiviseksi. Mikäli väärinraportoidusta saaliista päästäisiin eroon, kiintiö voisi olla suositusten mukaan korkeampi.

Varsinaisen suosituksen lisäksi komissio pyysi STECF:n laskelman mahdollisista lohisaaliista siinä tapauksessa, että käyttöön otettaisiin ehdotetun Itämeren lohenkalastuksen säätelyohjelman mukainen hyödyntämistaso (kalastuskuolevuus, $F = 0,1$). Tässä tapauksessa todennäköisin arvioitavissa oleva saalis olisi 108 762 kappaletta, joka on myös komission esitys kiintiöksi. Vuonna 2011 raportoimattoman ja poisheitetyn

saaliin arvioitiin olevan 40 prosenttia kokonaisaaliista. Mikäli vastaava raportoimattoman ja poisheitetyn saaliin osuus pysyisi samalla tasolla vuonna 2013, vastaisi STECF:n laskelmien mukaan suurin sallittu saalis (TAC) hyödyntämistasolla $F = 0,1$ 65 257:ää lohta. STECF:n arvion mukaan kalastuskuolevuuden $F = 0,1$ mukainen kiintiö (108 762 kpl) ei siis takaisi nykytilanteessa useimpien lohikantojen positiivista kehitystä, ellei kiintiön ulkopuolella tapahtuvaa lohenkalastusta oteta täysimääräisesti huomioon.

EU-ministerivaliokunta on 12.10.2012 päättänyt kannattamaan komission Itämeren päältäan ja Pohjanlahden lohikiintiöehdotusta vuodelle 2013. Valiokunta katsoo, että esitetty kiintiö ei ole tieteellisten suositusten mukainen, koska sekä ICES että STEFC ovat neuvonannossaan suositelleet lohikiintiöksi 54 000:ta lohta. Valiokunta toteaa, että salakalastuksesta ei voida saada tarkkoja tietoja, mutta tutkijoiden esittämien arvioiden perusteella voidaan todeta, että Itämeren lohenkalastukseen sisältyy todennäköisesti raportoimatonta kalastusta, joka tulee ottaa huomioon kokonaisuutena kiintiöitä asetettaessa. Toisaalta komission valvontakäynneissä vuonna 2012 esimerkiksi Puolassa ei ole voitu todentaa laajamittaista raportoimatonta lohenkalastusta. Raportoimattoman pyynnin vaikutus luonnonlohen kuolevuuteen tulee kuitenkin ottaa huomioon varovaisuusperiaatteen mukaisesti, kunnes saadaan selkeitä viitteitä siitä, että sitä ei enää merkittävästi esiinny. Edellä todettuun viitaten valiokunta korostaa, että vuoden 2013 lohikiintiö Itämeren päältäan ja Pohjanlahden osalta tulee määrittää komission esittämää tasoa alemmalle tasolle.

Valiokunta on lausunnossaan 15.5.2012 (MmVL 12/2012 vp—E 149/2011) korostanut tarvetta nopeasti laajapohjaisessa yhteistyössä avoimesti valmistellulle tutkimustietoon pohjautuvalle kokonaisvaltaiselle lohistrategialle, jonka avulla kansallista lohipolitiikkaa muutetaan kestävämpään suuntaan ottaen huomioon ekologiset lähtökohdat, alueelliset ja sosiaalis-economiset puitteet sekä lohen istutuspolitiikan hallittu muuttaminen pitkällä aikavälillä. Valiokunta

piti lausunnossaan täysin välttämättömänä sitä, että kansallisen lohistrategian osana jokiin nousville emokalamäärille asetetaan tieteellisesti arvioidut kansalliset määrälliset tavoitteet, joiden saavuttaminen takaa pitkällä tähtäimellä elinvoimaiset ja vahvat luonnonlohikannat. Lisäksi tässä yhteydessä on selvitettävä erityisperusteisiin kalastusoikeuksiin liittyvät kysymykset, kotitarvekalastuksen ja vapaa-ajankalastuksen lohisaaliit nykyistä tarkemmin, tehtävä konkreettiset esitykset ammattikalastajakohtaisten lohikiintiöiden käyttöönotosta rannikkokalastuksessa sekä muista tarpeellisista tukitoimista, jotta rannikkokalastuksen edellytykset voidaan turvata. Valiokunta huomauttaa, että kansallisen lohistrategian valmistelua ei ole vielä aloitettu. Valiokunta pitää tärkeänä, että valiokunnan lohipolitiikan linjaukset huomioon ottaen lohistrategian valmistelu aloitetaan välittömästi ja tehdään avoimesti sekä tasapuolisesti eri intressiryhmien välillä päämääränä kansallinen yhteisymmärrys, ja tavoitteena on stra-

tegian valmistuminen ennen kuin vuoden 2014 lohikiintiöistä päätetään.

Valiokunta toteaa lopuksi, että valtioneuvoston kirjelmä on saapunut eduskuntaan 5.10.2012 ja siihen liittyvä valtioneuvoston kannanotto Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohikiintiöstä vasta 12.10.2012. Kiintiöistä päätetään maatalous- ja kalastusneuvostossa jo 22.—23.10.2012. Valiokunta pitää käsittelyaikataulua eduskunnan kannalta kohtuuttomana.

Lausunto

Lausuntonaan maa- ja metsätalousvaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan lukuun ottamatta Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohikiintiötä, jonka määrittämisessä tulee edellä todetun mukaisesti selkeämmin noudattaa ICES:n tieteellistä neuvonantoa ja varovaisuusperiaatetta.

Helsingissä 18 päivänä lokakuuta 2012

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Jari Leppä /kesk
vpj. Lauri Heikkilä /ps
jäs. Heikki Autto /kok
Markku Eestilä /kok
Satu Haapanen /vihr
Lasse Hautala /kesk
Reijo Hongisto /ps
Anne Kalmari /kesk
Pirkko Mattila /ps (osittain)

Jari Myllykoski /vas
Mats Nylund /r
Kari Rajamäki /sd
Janne Sankelo /kok
Arto Satonen /kok
Katja Taimela /sd
Tytti Tuppurainen /sd
vjäs. Simo Rundgren /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Jaakko Autio.

ERIÄVÄ MIELIPIDE 1

Perustelut

Kannatan valtioneuvoston kantaa, joka perustuu Euroopan komission ehdotukseen. Komissio ehdottaa, että lohikiintiö vuodelle 2013 olisi Itämeren pääaltaalla ja Pohjanlahdella 108 762 lohia eli noin 11 % pienempi kuin vuonna 2012. Suomen osuus komission ehdottamasta kokonaiskiintiöstä olisi noin 28 000 lohia, mikä on peräti noin 30 % pienempi kuin lohisaalis vuonna 2012. Suomenlahdella kiintiö pysyisi nykytasolla. Komissio on saanut tieteellistä neuvoa kansainväliseltä merentutkimusneuvostolta ICES:ltä ja komission tieteellis-teknistaloudelliselta kalastuskomitealta, STECF:ltä.

Komission ehdotus Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohien kiintiön pienentämisestä 108 762 loheen noudattaa komission tieteellisteknistaloudellisen kalastuskomitean STECF:n tieteellistä neuvoa.

Itämeren lohikiintiötä on jo monen vuoden ajan pienennetty voimakkaasti. Tämän vuoden lohikiintiö on 51 % pienempi kuin vuoden 2011 kiintiö.

Maa- ja metsätalousvaliokunta on todennut aikaisemmassa lausunnossaan (MmVL 12/2012 vp—E 149/2011 vp) tänä vuonna, että Itämeren merkittävimmän luonnonlohiojen, Tornionjoen, nykytiedolla arvioidun tarvittavan kutukalamäärän MSY-tason saavuttamiseksi suurella varmuudella tulisi olla 35 000—40 000 lohia, jolloin nykyisen jokikalastuksen vallitessa nousulohia tulisi olla noin 50 000.

On huomionarvoista, että Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen niin sanotun lohilaskurin mukaan Tornionjokeen nousi vuonna 2012 ennätysmäisen paljon eli noin 60 000 lohia, mikä on noin 200 % enemmän kuin vuonna 2011. Maa- ja metsätalousvaliokunnan perään kuuluttama, MSY-tason saavuttamiseksi vaadittu 50 000 nousulohen määrä on siten jo täyttynyt.

Sekä valtioneuvoston että omasta kannastani poiketen valiokunnan enemmistö katsoo, että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan lukuun

ottamatta Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohikiintiötä, jonka määrittämisessä tulee lausunnossa todetun mukaisesti selkeämmin noudattaa ICES:n tieteellistä neuvonantoa ja varovaisuusperiaatetta.

Lausuntonsa perusteluissa valiokunnan enemmistö korostaa lisäksi, että vuoden 2013 lohikiintiö Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden osalta tulee määrittää komission esittämää tasoa alemmaksi.

Maa- ja metsätalousvaliokunta on aikaisemmassa lausunnossaan (MmVL 12/2012 vp—E 149/2011 vp) tänä vuonna pitänyt välttämättömänä lähtökohtana sitä, että tulevaisuudessa kiintiöpäättöksissä niin Suomen kuin muidenkin Itämeren valtioiden osalta otetaan aidosti huomioon ICES:n tieteellinen neuvo. Samalla tulee huolehtia siitä, että ICES:n tieteellisen neuvonannon tietopohja on riittävä.

Neuvossaan ICES epäilee, että puolalaiset ammattikalastajat harjoittavat raportoimatonta lohenkalastusta lähes 70 000 lohien edestä. ICES on viime vuoden tapaan vähentänyt edellä mainitut 70 000 lohia ehdottamastaan kiintiöstä. Ilman tätä vähennystä ICES:n neuvo olisi 124 000 lohien kiintiö. ICES:n epäily raportoimattomasta lohenkalastuksesta ei perustu selkeään näyttöön, vaan karkeaan arvioon vuonna 2010 tapahtuneesta kalastuksesta. Komissio on kuluvaan vuonna tehnyt useita valvontakäyntejä Puolaan, mutta ei ole niissä voinut todentaa ICES:n arvioimaa laajamittaista raportoimatonta lohenkalastusta. Komissio on kirjallisesti vahvistanut tämän Suomen viranomaisille. Tälle näkemykselle ei siten ole tieteellisesti pitävää perustetta. Tässä yhteydessä on lisäksi syytä todeta, että myös maa- ja metsätalousvaliokunnan kuulemat toimivaltaiset viranomaiset ja tutkimuksen asiantuntijat ovat vahvistaneet, että ICES:n oletukset puolalaisten kalastajien mahdollisesta raportoimattomasta lohenkalastuksesta eivät perustu tieteeseen tai näyttöön.

Tutkijoiden tehtävä ei ole ehdottaa leikkausta kiintiöön sen perusteella, että he epäilevät jonkun kalastavan tai tulevan kalastamaan laittomasti. Jos laitonta kalastusta tapahtuu ja se voidaan todentaa, on viranomaisten tehtävä vähentää laittomasti kalastettu määrä sääntöjä rikkovan jäsenmaan kiintiöstä. Tästä säädetään selvästi EU:n kalastuksen valvonta-asetuksen (1224/2009) artiklassa 105 ja näin on toimittu turskankalastuksen osalta (neuvoston asetus 338/2008), jossa vähennyksiä on tehty Puolan kiintiöihin. Puolalaisten väitetty laiton kalastus tulisi siten vähentää heidän omasta kiintiöstään, jos sellainen voidaan viranomaisten toimesta todentaa. Tällaista laitonta kalastusta ei ole pystytty todistamaan komission neljästä valvontamatkasta huolimatta. On myös edellä mainitun säädöksen vastaista edellyttää tällaisten vähennysten tekoa kaikilta jäsenvaltioilta ja sääntöjä noudattavilta kalastajilta. Tällainen vähentäminen heikentäisi kalastuslainsäädännön ja kiintiöjärjestelmän uskottavuutta.

Huomionarvoista on myös se, että ICES toteaa ja sen tekemät analyysit osoittavat, että heikossa tilassa olevien lohikantojen tila ei olennaisesti parane, vaikka TAC vahvistettaisiin hyvin alhaiselle tasolle ja lohenkalastus minimoitaisiin. Pieniä ja heikossa tilassa olevia lohikantoja tulisi elvyttää kohdistetuilla toimilla, kuten Itämeren pääaltaalla harjoitettavan kalastuksen rajoituksilla, jokikohtaisilla kalastusrajoituksilla, jokikunnostuksilla ja nousuesteiden poistamisella.

Ammattikalastukseen on jo aikaisemmin kohdistettu lukuisia rajoituksia ja lohikiintiöihin suuria leikkauksia. Valtioneuvoston kannan mu-

kaan Suomi tulee lisäksi vuodesta 2013 alkaen kieltämään suomalaisten kalastusalusten lohenkalastuksen Itämeren pääaltaan alueella leveyspiirin 59°30`N eteläpuolella. Erityisesti tällä alueella saadaan heikkoja lohikantoja saaliiksi. Suomi pyrkii myös vaikuttamaan EU:n lainsäädäntöön siten, että lohen siimakalastuksen sallitua aikaa lyhennetään merkittävästi tai siimojen käyttö lohenkalastuksessa kielletään kokonaan. Varovaisuusperiaate on siten jo huomioitu.

Huomionarvoista on myös se, että hallitusohjelmassa todetaan, että "ammattikalastuksen taloudelliset toimintaedellytykset turvataan. Hallitus edistää kotimaisen kaupallisesti pyydetyn kalan kulutuksen kasvua." Valiokunnan enemmistön nyt esittämä kannanotto merkitsisi käytännössä ammattikalastajien toimintaedellytysten merkittävää heikennystä. Mahdollisuus kalastaa lohta on keskeinen edellytys ammattikalastajien toiminnalle. Valiokunnan enemmistön kanta on siten selvässä ristiriidassa hallitusohjelman sekä suuren valiokunnan lausumassa SuVX 104/2012 vp olevan ammattikalastuksen taloudellisten toimintaedellytysten turvaamista koskevan kannanoton kanssa. Nämä tosiseikat huomioon ottaen katson, että valiokunnan tulisi lausunnossaan ilmoittaa sen yhtyvän valtioneuvoston kantaan.

Mielipide

Edellä olevan perusteella katson,

että maa- ja metsätalousvaliokunnan olisi tullut lausunnossaan yhtyä asiasa valtioneuvoston kantaan.

Helsingissä 18 päivänä lokakuuta 2012

Mats Nylund /r

ERIÄVÄ MIELIPIDE 2

Perustelut

Toteamme, että valiokunnan kanta eroaa liikaa valtioneuvoston näkemyksestä.

Mielipide

Edellä olevan perusteella katsomme,

että maa- ja metsätalousvaliokunnan olisi tullut yhtyä valtioneuvoston kan-

taan Itämeren pääaltaan lohikiintiön määrittämisen osalta ottaen huomioon ICES:n tieteellinen neuvonanto ja varovaisuusperiaate ammattikalastajien toimintaedellytykset turvaten.

Helsingissä 18 päivänä lokakuuta 2012

Janne Sankelo /kok
Arto Satonen /kok